

Szederné Kummer Mária
A Zalai Falvakért Egyesület
”Újra munkában!” című projektje

Az „Újra munkában” projekt Zala megye Göcsej és Zalaszentgrót kistérségeiben élő, a munkaerőpiacon többszörösen hátrányos helyzetű nők munkaerő-piaci reintegrációját volt hivatott segíteni. A projekt résztvevői olyan, elsősorban kistelepüléseken, aprófalvas térségekben élő nők, akik vagy koruk (40 feletti) vagy családi helyzetük – gyermekekkel hosszú időt töltöttek gyeseen, idős hozzátartozót ápoltak – miatt tartósan nem tudtak elhelyezkedni.

Az „Újra munkában” program másfél évig tartott. Ebben az időszakban Magyarországon a gazdasági életben és a politikában is jelentős változások történtek. Ezek kihatottak Zala megyére és elsősorban a munkaerő piaci helyzet változásán keresztül fejtették ki hatásukat a programra.

Zala megyében a 2001. évi népszámláláskor a munkavállalói korú népesség 31%-a, ezen belül a nők 36, a férfiak 26%-a (32 ezer ill. 25 ezer fő) nem volt jelen a munkaerőpiacon. Annak ellenére, hogy a lakosság 52%-a nő, továbbra is nagyon kevés a munka- és előmeneteli lehetőség a számukra, tulajdonképpen ennek köszönhető a nők meglehetősen magas aránya (44,2%) a munkanélküliek között. Legnehezebb helyzetben a női lakosság két csoportja, a gyestről-gyedről visszatérők és a 40 év feletti nők vannak, ugyanis számukra a legnehezebb megfelelő munkalehetőséget találni. Az utóbbi két csoport mellé az elmúlt másfél-két évben csatlakoztak a pályakezdő fiatalok is, tovább nehezítve a programunk által támogatott két célcsoport elhelyezkedését.

1. A projekt célkitűzése:

A projekt megvalósításával célunk egy térségi inkubátor szolgálat kialakítása volt, amely hozzájárul a Göcsej és Zalaszentgrót térségében élő nők foglalkoztatásának bővítéséhez-képzéssel, segítő szolgálatok működtetésével, új munkahelyek létesítésével. Szándékunk ezzel együtt az is, hogy program erősítse a kistelepüléseket, a térség humán és szociális szolgáltatásainak körét, a vidékfejlesztés szakmai munkáját, és felkészülést adjon a távmunka végzésére.

Célunk továbbá a két kiemelt aprófalvas térségben a helyi társadalom fejlesztése, a civil szervezetek erősítése, a térség megtartó erejének növelése.

2. A pályázat során a következő közvetlen eredmények elérését tűztük ki célul:

A *képzési modulban* az alapképzést és a speciális képzés kötelező elemeit (informatika, EU ismeretek, nőnek lenni, környezettudatosság) 40 résztvevő kezdi el, ők választható modulként további képzést kapnak a vállalkozói ismeretek, a szociális ismeretek, a vidékfejlesztés és a távmunka témákban.

A kísérleti foglalkoztatási alprojektben vállaltuk, hogy célcsoportunkból 12 fő részére a Zalai Falvakért Egyesület munkát biztosít, legalább 2 éven keresztül.

Egyéb munkavállalásként 10 személynek a térség egyéb munkáltatóinál való elhelyezkedésére számítottunk.

Úgy gondoltuk, hogy a célcsoportból várhatóan 8 résztvevő fogja az önfoglalkoztatást választani.

Arra számítottunk, hogy a képzések során maximum 10 fő fog lemorzsolódni.

Az ebből megvalósult eredmények a következők:

Toborzás során megkeresett személyek száma	90 fő
Projektbe bevont személyek száma	39 fő
Alapképzésen részt vevő személyek száma	39 fő
Képzésen részt vevő személyek száma	38 fő
Mentori szolgáltatást igénybe vevők száma	84 fő
Jogsegélyszolgálatot igénybe vevők száma	40 fő
Nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedők száma	11 fő
Vállalkozóvá/önfoglalkoztatóvá válók száma	4 fő
Kísérleti foglalkoztatásban foglalkoztatottak száma	11 fő
Kísérleti alprojekt szolgáltatásait igénybe vevők száma	6 civil szervezet, 5 önkormányzat
A projekt során lemorzsolódott személyek száma	1 fő*

*a lemorzsolódás a kiválasztás után, a képzések indulásának első napján történt

3. A program tevékenységelemei

1. Toborzás, a célcsoport felkutatása, informálása
2. Kiválasztás
3. Képzés: alap, speciális, valamint utókövető képzések
4. Segítő szolgálatok létrehozása: mentori segítségnyújtás és jogsegély
5. Kísérleti foglalkoztatás, amely a térség hiányzó humán szolgáltatásainak indítását vállalja fel együttműködve az önkormányzatokkal, kistérségi társulásokkal, a helyi civil szervezetekkel.
6. A programban résztvevő lányok asszonyok munkavállalásának, az elsődleges munkaerőpiacon való visszatérésüknek a segítése, távmunka
7. Önfoglalkoztatóvá válás, a vállalkozás indítás szándékának segítése, erősítése

4. A tevékenységekről kicsit részletesebben:

1. A program népszerűsítése, toborzás

Az egyesület 2004. június 5.-én levélben is tájékoztatta az érintett 46 település polgármesterét és a térség 55 civil szervezetét és a kisebbségi önkormányzatokat. A helyi munkaügyi

központok, az Újra dolgozom programiroda munkatársai is továbbították a pályázati lehetőséget az érintettek felé. Az érdeklődők telefonon és személyesen is felkereshették a zalaszentgróti Celodin Alapítvány irodáját, a becsvölgyei teleházat és a Zalai Falvakért Egyesület zalaegerszegi irodáját.

A figyelemfelhívás nemcsak a munkát kereső hölgyekre irányult. A toborzás során a másik célunk a lehetséges munkaadók felkutatása volt. A felhívásra végül 17 szervezet írásban jelezte részvételi, foglalkoztatási szándékát.

2. Kiválasztás

A kiválasztás 2003 júniusában két lépcsőben történt. A jelentkezést írásban, pályázati formában kértük, ez az első szint. A pályázat részei: adatlap, önéletrajz, motivációs levél. A benyújtott pályázatok alapján kb. 60 fővel személyes beszélgetést, folytattunk –ez volt a második szint. Az interjú során pontosítunk, tisztázunk kérdéseket, személyes benyomásokat szerzünk. Az interjú előnye a résztvevők szempontjából, hogy ők is pontosabban tudhatják, mire jelentkeznek, melyek az elvárások velük szemben, milyen választási lehetőségeik vannak.

Érdeklődők:

A széles körű toborzásnak köszönhetően a projektet nagy érdeklődés kísérte.

Több telefonos érdeklődés után 90 fő adta be jelentkezését.

A jelentkezők közül 36 fő Göcsej térségéből, 24 fő Zalaszentgrót környékéről, míg 30 fő a térségen kívülről jelentkezett. (Ebben az időszakban zárt be a zalaegerszegi ruhagyár)

A jelentkezők között a középfokú végzettség dominált, 74 nő rendelkezik érettségivel, illetve valamilyen középfokú végzettséggel, 12 főnek pedig felsőfokú végzettsége van. Mindössze 4 fő rendelkezik nyolc általános végzettséggel, őket sajnos a pályázati kiírás miatt el kellett utasítani.

A beérkezett adatlapok alapján a jelöltek közül 59 fő 40 év feletti munkanélküli, 9 fő 3-4 évvel fiatalabb a 40 évtől, 14 fő pedig gyes-ről, gyet-ről szeretne visszatérni a munka világába. A jelentkezők közül további 8 fő a programban meghatározott célcsoportnak sajnos nem felelt meg.

Akikkel elindult a program:

A projektbe a kiválasztás után 40 asszonyt vontunk be. Annak érdekében, hogy a képzéseket ki-ki a lakóhelyéhez legközelebbi helyen érje el kettő csoportot alakítottunk. A zalaszentgróti alapképzés végül is 19 fővel, a zalaegerszegi csoport 20 fővel indult. A hölgyek utazását kisbusz járatok és telekocsi szervezésével is segítettük.

A programban részt vevő nők nagy része 40 év feletti (25 fő), 9 fő gyes-ről, ill. gyet-ről szeretne visszatérni a munka világába. Ugyanakkor bekerült a programban 5 fő, akiket csak pár év választ el a 40 éves kortól, de élethelyzetük alapján megfeleltek a pályázat elvárásainak.

3. Képzés

Alapképzés

2003. július 21.-től Zalaszentgróton, 2003. augusztus 5.-vel pedig Zalaegerszegen indult a mindenki számára egységes képzési tematika szerint. A program résztvevői az alapképzés keretében a következő modulokat tanulták

- önértékelés, kommunikáció, időgazdálkodást
- álláskeresési technikákat sajátítottak el a hölgyek
- sikeres vállalkozó jellemzőit tanulták, üzleti tervet készítettek.

A képzések lebonyolítását a női programok területén nagy tapasztalattal rendelkező SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány végezte. A képző szervezet jó megválasztása és az érdekes tananyag kellően motiváltta a résztvevőket. Az alapképzést a 39 hölgy sikeresen és mindvégig teljes érdeklődés mellett végigvitte.

Speciális képzés

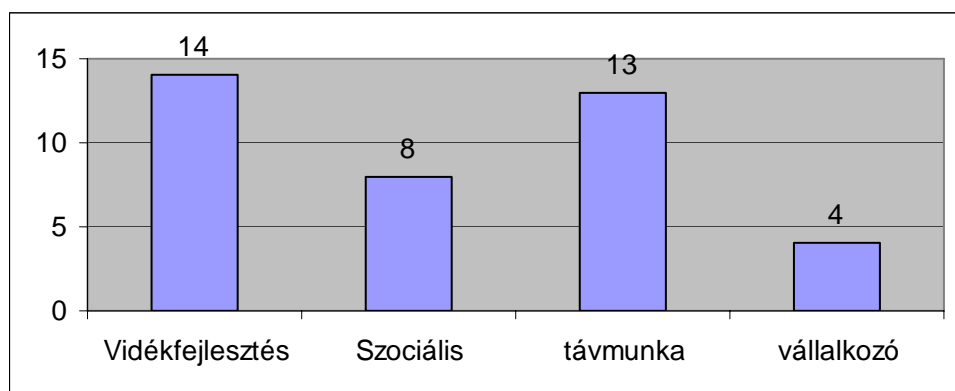
A speciális képzés összeállításánál az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

1. A speciális képzés szervesen kapcsolódjon az alapképzéshez (annak folytatása)
2. Készítsen fel a program három irányú kimenetére (kísérleti foglalkoztatás, önfoglalkoztatás, egyéb munkavégzés pl. távmunka végzés)
3. Korszerű ismereteket adjon (informatikai, EU ismeretek, környezettudatosság)
4. A női személyiséghez kapcsolódó ismeretek (esélyegyenlőség, szerepek-feladatok)

A speciális képzés nyolc modult tartalmaz, amelyből négy modul kötelező a programban résztvevők számára. A négy modul olyan alapismereteket biztosít, amely fontos lehet a további munkavállaláshoz, akár a program megvalósítása során, akár a későbbi időszakokban.

A speciális képzés keretében a résztvevők 40 órás számítástechnikai képzésben is részesültek, egyéni képességeiknek megfelelően, a tudásszinttől függően 3 csoportban.

A speciális képzésben részt vevők megoszlása az egyes modulok között. (fő)

A speciális képzést 38 fő fejezte be, mert egy fő időközben munkát vállalt és ezért a speciális képzés elemein már nem tudott részt venni.

Követő képzési napok

Az alapképzést a projekt eredeti struktúrájához képest úgynevezett *követő képzési napokkal* toldottuk meg. Ezek a napok lehetőséget biztosítottak a csoportoknak a tanultak felelevenítésére, megerősítésére. Megtanulták feltárni, a csoport elé vinni problémáikat, és kihasználták, hogy a trénerekkel újra tréneri minőségben találkoztak. Ezekre a követő napokra nagy igény mutatkozott a résztvevők részéről.

4. Segítő szolgálatok:

A mentori szolgálat a programban részt vevők számára egyéni segítséget nyújt munkaerőpiacra való visszatéréshez, az elhelyezkedésben, a munkahelyi beilleszkedés folyamatában, a krízishelyzetek megoldásában, a családi és egyéni konfliktushelyzetek kezelésében, szociális problémák megoldásában. Önfoglalkoztatóvá, vállalkozóvá válási szándékot az üzleti tervek elkészítéséhez, hiteligényekhez adott tanácsok segítették.

A mentor szolgálatot 7 különböző szakterületet képviselő szakember látta/látja el.

A mentor szolgálat tagjai telefonos, e-mail-es, és személyes találkozásokon túl 4-6 fős csoportokban is szerveztek esetmegbeszéléseket, találkozókat.

A segítő szolgálat a program teljes időtartama alatt és az azt követő fél évben is működik, a programba bekerült hölgyek rendelkezésére állva, függetlenül attól, hogy elhelyezkedtek a munkaerőpiacon, vagy sem.

A segítő szolgálat másik fontos része a **jogsegítség**, amelyet munkajogban jártas szakember lát el. A jogsegítőnk telefonon és személyesen is biztosítja a szükséges információt a gyors és azonnali választ igénylő kérdésekben, és elhúzódó, tartósabb ügyekben is tanácsaival a résztvevők segítségére van. A jogsegítő, ha meghívást kap részt vesz a csoportmegbeszéléseken is.

5. Kísérleti foglalkoztatás:

Az Újra munkában program egyik legfontosabb, innovatív eleme a kísérleti foglalkoztatási alprogram volt. Ennek keretében a főpályázóként kötelezettséget vállaltunk arra, hogy a résztvevők közül 11 főt foglalkoztatunk úgy, hogy a pályázati források nagyrészt fedezik annak költségeit, miközben a foglalkoztatás az erre jelentkező önkormányzatoknál és civil szervezeteknél valósul meg.

A kísérleti alprogram haszna így két irányban érvényesül: a foglalkoztatónak segít olyan, elsősorban a közösség számára fontos célok megvalósításában, amire a szervezetek önerőből nem tudnak humán erőforrást biztosítani.

Másrészt lehetőséget nyújt a program résztvevőinek arra, hogy lakóhelyükön vagy annak közvetlen közelében elhelyezkedve dolgozhassanak a saját közösségükért valamilyen formában. A foglalkoztató szervezeteknek vállalniuk kellett, hogy a résztvevőket saját erőből két évig továbbfoglalkoztatják.

A kísérleti foglalkoztatási alprojekt két nagy szolgáltatási területet ölel fel:

- Szociális ellátórendszer minőségi javítása
- Vidékfejlesztési tudás kapacitásnövelése, vidékfejlesztési szolgáltatási rendszerének kialakítása

6-7. Egyéb területen munkát vállalók: távmunka, munkaerőpiac, vállalkozásindítás:

Távmunkának tekintjük a munkaviszonynak azt a formáját, amikor a munkavállaló nem egy hagyományos munkahelyen, hanem attól távol végzi el rendszeresen a napi munkáját, amelynek eredményeként a kommunikációs és információs technológiák alkalmazásával juttatja el azt a munkaadójához. A program felvállalta a távmunkára való felkészítést. A távmunka, mint foglalkoztatási forma azonban nem túl népszerű a munkaadók körében. A program résztvevői közül eddig senkinek sem sikerült távmunkát vállalni.

Az Újra munkában program eredeti célkitűzése szerint 8 főtől vártuk, hogy a projekt során **önfoglalkoztatóvá** válik. Sajnos, ennél kevesebben választották az önfoglalkoztatóvá válást, annak ellenére, hogy az alapképzésben, időtartamban és tartalomban is hangsúlyos modulok segítettek a résztvevőknek, hogy el tudják dönteni, mit kockáztatnak a vállalkozás indításával.

Vállalkozást **négyen** kezdtek a program megkezdése óta: könyvelést, biztosítást, vendéglátást végeznek illetve egy csinos kis trafikot nyitott az arra vállalkozó.

A célcsoport tagjai közül **11 fő** munkát tudott vállalni a nyílt munkaerőpiacon. Közülük hárman szociális területen dolgoznak, többen kisebb cégeknél, vállalatoknál, illetve családi vállalkozásokban adminisztrációs feladatokat látnak el,

Következtetések:

A nők munkaerő piaci re-integrációja „Újra munkában” program relevanciáját nemcsak a foglalkoztatási adatok, hanem a programra jelentkezők száma, a lemorzsolódás minimális aránya és a résztvevők alapvetően pozitív megítélése is visszaigazolta.

A lebonyolítás igazodott a program célkitűzéseire, követte az időközben felmerült igényeket és reagált is azokra, biztosítva az elvárt hatékonyságot.

A támogatás jó helyre került, alapvető foglalkoztatási célkitűzései megvalósultak, az önálló álláskereséssel, önfoglalkoztatással kapcsolatos egyéni kezdeményezések az elhelyezéssel kapcsolatos egyéni és kollektív fellépés szükségességét nem érintve aláhúzzák a program hatásosságát.

Az egyéni ambíció erősödése egyéni sikerek mellett, önsegítő-és csoportképződési, távlataiban közösségfejlesztési folyamatokat is elindított, amelyek némi rásegítéssel biztosítják a hosszú távú és tovagyűrűző hatásokat.

Mindezek ismeretében a kedvezőtlen makro-folyamatok ellenére bízhatunk abban, hogy a résztvevők és a pályázati konzorcium tagjainak erőfeszítése révén megvalósul a projekt fenntarthatósága.

Zalaegerszeg, 2005. március

Forrás:

Zalai Falvakért Egyesület pályázata és a megvalósítás során keletkezett dokumentumok

Pályázat címe: Újra munkában! - a nők munkaerőpiaci reintegrációja keretében megvalósuló pályázat. A projekt az EU Phare támogatásával jött létre. A pályázat készült: 2002. december. Megvalósult 2003. május 1. - 2004. október 31. között.

„Újra munkában” program, határvizsgálat - 2004. október. Készítette a Zalai falvakért Egyesület megbízásából a SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány.

ZALAI FALVAKÉRT EGYESÜLET

8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi út 10.

Tel.: (92) 511-260,

Tel./fax: (92) 511-270

E-mail: zalafalu@axelero.hu

<http://www.zalafalu.ini.hu>
